

Orientoidutaan:

Mitä romantiikassa ja kansallisromantiikassa ihannoitiin?

Millaista kirjallisuutta romantiikan ja kansallisromantiikan aikana tehtiin?

Jokainen tyyliuunta on aina jollain tavalla reaktio (ja usein vastareaktio!) sitä edelliseen tyyliuuntaan. Samalla tavalla REALISMI on reaktio romantiikan ihanteisiin.

1) YHTEISKUNTA JA KONTEKSTI

Tampereen teollistunut maisema 1880-luvulla

**1800-luvun Eurooppa teollistui ja kaupungistui huimaa vauhtia.**

Monissa maissa tämä tarkoitti siirtymistä maaseudulta kaupunkeihin, joissa teollisuus ja työpaikat olivat.

Kaupungistuminen ei sujunut ilman ongelmia, ja työväestö oli ahdingossa. He asuivat huonosti, oli paljon sairauksia, alkoholismia - ja työttömyyttä. Työolot olivat kehnot.

Samalla kun läntinen maailma teollistui, **tiede ja filosofia haastoivat vanhat tavat katsoa maailmaa.**

Tieteilijöiden mukaan maailmasta saadun tiedon pitää perustua havaintoihin. Charles Darwinin evoluutioteorian myötä kristillisen maailmankatsomuksen vaikutus vähentyi.

Karl Marxin ajatukset taas muuttivat käsityksiä yhteiskunnallisesta oikeudenmukaisuudesta.

Suomalainen yhteiskunta muuttui voimakkaasti 1800-luvun lopulla.

Suomen väestö kasvoi ja maa alkoi teollistua. Suurin osa kansasta teki töitä tehtaissa tai maaseudun pelloilla. He eivät kuuluneet mihinkään säätyyn eivätkä he saaneet omistaa mitään.

Heräsi ajatus siitä, että kaikki Suomessa asuvat ovat Suomen kansalaisia, eikä sääty saa rajata kansalaisen elämän mahdollisuuksia.

teollistua, kaupungistua

huima

teollisuus

työväestö; ahdinko

työolot

kehno

haastaa

perustua; havainto

maailmankatsomus

vähentyä; käsitys

yhteiskunnallinen

oikeudenmukaisuus

sääty = yhteiskunnallinen

luokka

rajata; mahdollisuus

sääty-yhteiskunta

<p>1800-luvun lopussa sääty-yhteiskunta hajosi.</p> <p>Tilalle tuli kansalaisyhteiskunta, jossa ihmiset pyrkivät vaikuttamaan yhteisiin asioihin, esimerkiksi yhdistyksissä ja puolueissa.</p> <p>1800-luvun lopussa Suomeen rakennettiin paljon kouluja ja kansa alkoi sivistyä. Myös köyhien perheiden lapset saivat mennä kouluun.</p>	<p>kansalaisyhteiskunta yhdistys; puolue</p> <p><i>sivistyä</i></p>
--	---

2) MITEN REALISMI NÄKYI KIRJALLISUUDESSA JA KULTTUURISSA?

<p>Koska maailma muuttui lyhyessä ajassa niin paljon, romantiikan tunteisuus alkoi vaikuttaa vanhentuneelta. Kirjailijat eivät halunneet enää kirjoittaa ihannoivasti sankareista, upeasta luonnosta tai kansasta.</p> <p>Realismin kirjailijat halusivat kuvata yhteiskuntaa ja sen ongelmia todenmukaisesti. Realismin kirjailijan ihanne olikin tieteilijä tai tutkija, joka tarkastelee maailmaa objektiivisesti.</p> <p>1800-luvun realistiseen kirjallisuuteen vaikuttivat voimakkaasti juuri tiede sekä esimerkiksi filosofi Marxin ajatukset.</p> <p>Suomalaisessa kirjallisuudessa realismin aika oli lyhyt. Se kesti noin vuosikymmenen 1880-luvulta 1890-luvun loppuun, mutta se vaikutti nuoreen kirjalliseen kulttuuriimme paljon.</p> <p>Suomalaisen realismin nimiä ovat esimerkiksi Juhani Aho ja Minna Canth. Suomalainen realismi eli erityisesti Kuopiossa, jossa omaa kulttuuriväen salonkiaan piti Minna Canth.</p> <p>Suomalaisille realistisille kirjailijoille oli tyypillistä vahva yhteiskunnallisuus, joka näkyi niin heidän teoksissa kuin lehtikirjoittelussa.</p> <p>Lähes kaikki ajan kirjailijat kirjoittivat ahkerasti sanomalehtiin.</p> <p>Realismin kirjailijoiden työtä eivät kaikki kiittäneet. Esimerkiksi konservatiivien mielestä realistit esittivät sellaisia epäkohtia, joita ei ollut olemassakaan. Etenkin Minna Canthia kritisoitiin kirjailijana, koska hän oli nainen. Monet ajattelivat, ettei nainen voi osata kirjoittaa vakavista asioista.</p>	<p>tunteisuus vanhentunut</p> <p>objektiivinen</p> <p><i>kestää</i></p> <p>kirjallinen kulttuuri</p> <p>erityisesti salonki = kokoontumispaikka lehtikirjoittelu</p> <p><i>kiittää konservatiivi olla olemassa kritisoida</i></p>
---	---



Minna Canth (1844-1897)



Eero Järnefelt: *Pyykkiranta* (1889)

3) TYYLISUUNNAN PIIRTEET JA ESIMERKIT

Realismin ajan teoksissa käsitellään yhteiskunnallisia epäkohtia, kuten köyhyyttä, sairauksia sekä sukupuolten ja eri luokkien välistä epätasa-arvoa.	
Kansaa kuvataan todenmukaisesti.	todenmukainen
Teosten hahmoina ovat tavalliset ihmiset, eivät sankarit.	
Kirjailija ei ole luova nero, vaan häntä pidetään tieteilijänä tai tutkijana, jonka tehtävä on tuoda esiin yhteiskunnan epäkohtia.	tieteilijä, tutkija tuoda esiin
Huom! Romantiikan ja realismin raja voi olla häilyvä. Monet teokset sisältävät piirteitä molemmista tyylistä (esimerkiksi Kiven <i>Seitsemän veljestä</i>).	

Realistia teoksia

Gustave Flaubert: *Rouva Bovary* (1857)

Fjodor Dostojevski: *Rikos ja rangaistus* (1866)

Leo Tolstoi: *Anna Karenina* (1875-77)

Henrik Ibsen: *Nukkekot* (1879)

Thomas Hardy: *Tessin tarina* (1891)

Juhani Aho: *Rautatie* (1884); *Papin rouva* (1893)

Minna Canth: esim. *Työmiehen vaimo* (1885), *Anna-Liisa* (1895), *Kauppa-Lopo* (1889)



Lähteet:

Särmä *Tietokirja* s. 216-221

Suomen yhteiskunta muuttuu <https://www.hi3.fi/3-kansalaiset-aktivoituvat-saaty-yhteiskunta-hajooa-suomen-yhteiskunta-muuttuu/>

Realismi Suomessa https://koppa.jyu.fi/avoimet/taiku/kirjallisuuden_aikajana/1800-luku/realismi-1850-1900/realismi-suomessa

Minna Canth - realisti ja naisasianainen <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/09/18/minna-canth-realisti-ja-naisasianainen>

